

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2026

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ (68)
Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 18 Ιουνίου 2026
Ώρα: 08:00 - 10:30

ΛΥΣΕΙΣ

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑ (10) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄ (20 Μονάδες)

A.I. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος), δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. (10 μονάδες)

1. ΛΑΘΟΣ
2. ΛΑΘΟΣ
3. ΣΩΣΤΟ
4. ΣΩΣΤΟ
5. ΣΩΣΤΟ
6. ΣΩΣΤΟ
7. ΛΑΘΟΣ
8. ΛΑΘΟΣ
9. ΛΑΘΟΣ
10. ΛΑΘΟΣ

A.II. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, γράφοντας το σωστό γράμμα δίπλα από τον αντίστοιχο αριθμό. (10 μονάδες)

1. Β
2. Γ
3. Γ
4. Β
5. Δ

ΜΕΡΟΣ Β΄ (45 Μονάδες)

ΖΗΤΗΜΑ 1

B.1.1. Να εξηγήσετε τη λειτουργία του Χορού στα διαλογικά μέρη (Επεισόδια) της Αρχαίας Τραγωδίας. (3 μονάδες)

- Διαλεγόταν με τους ήρωες
- Σχολίαζε τα τεκταινόμενα
- Συμβούλευε τους ήρωες
- Ταυτιζόταν συναισθηματικά με τους χαρακτήρες
- Τασσόταν υπέρ ή κατά κάποιου χαρακτήρα
- Προοικονομούσε τη δράση

B.1.2. Να γράψετε τέσσερα (4) στοιχεία της θεματολογίας του Αστικού Δράματος. (4 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να περιλαμβάνει **τέσσερα (4)** από τα πιο κάτω σημεία. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στις πιο κάτω απαντήσεις.

- Η θέση της γυναίκας – Η ισότητα των φύλων
- Τα προβλήματα του έγγαμου βίου
- Η πάλη για την ατομική ανεξαρτησία και τον αυτοπροσδιορισμό
- Τα δίκαια των εργατών και των εργαζομένων
- Οι συγκρούσεις για λόγους κοινωνικούς, ταξικούς, οικονομικούς, ψυχολογικούς, νοοτροπίας, ηθικής τάξεως κ.λπ.
- Η ανάγκη για απόκρυψη των οικογενειακών μυστικών («ιερή οικογένεια»)
- Η σημασία του χρήματος.

B.1.3. α. Να αναφέρετε το φιλοσοφικό κίνημα από το οποίο επηρεάστηκε το Θέατρο του Παραλόγου και να παρουσιάσετε μία (1) από τις βασικές του αρχές. (4 μονάδες)

Όνομα κινήματος:

- Υπαρξισμός.

Παρουσίαση: Βασικές αρχές του υπαρξισμού

- Η ιδέα του παραλόγου είναι κεντρική στον υπαρξισμό. Οι υπαρξιστές φιλόσοφοι υποστηρίζουν ότι η ζωή φαίνεται παράλογη ή ανούσια, καθώς στερείται κάποιου αντικειμενικού νοήματος και σκοπού.
- Οι υπαρξιστές δεν αποδέχονται την ύπαρξη οποιασδήποτε εξωτερικής δύναμης ή μεταφυσικής δύναμης που να καθορίζει την πορεία της ζωής του κάθε ανθρώπου.
- Ο άνθρωπος έχει την ελευθερία αλλά και την ευθύνη να κάνει τις δικές του επιλογές και να διαμορφώσει το δικό του νόημα στη ζωή του.

B.1.3.β. Να παρουσιάσετε το χαρακτηριστικό του Θεάτρου του Παραλόγου, *Η ματαίωση των προσδοκιών των ηρώων* και να δώσετε ένα (1) παράδειγμα από το έργο *Περιμένοντας τον Γκοντό* του Σάμουελ Μπέκετ (4 μονάδες)

Παρουσίαση

- Η απουσία λογικής εξήγησης έχει ως αποτέλεσμα τα έργα να μην καταλήγουν κάπου. Οι προσδοκίες των ηρώων ματαιώνονται κατ' επανάληψη.
- Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι ήρωες να μένουν διαρκώς ανικανοποίητοι και να δημιουργείται η ανάγκη να επαναλάβουν τις ίδιες πράξεις που θα τους οδηγήσουν και πάλι στο πουθενά.

Παράδειγμα

Οι δύο βασικοί χαρακτήρες του *Περιμένοντας τον Γκοντό* (Εστραγκόν και Βλαδίμηρος) περιμένουν κάτω από ένα δέντρο να εμφανιστεί κάποιος κύριος, ονόματι Γκοντό, για να τους εξηγήσει γιατί ζουν, ο οποίος όμως δεν εμφανίζεται ποτέ./ Η πρώτη πράξη, τελειώνει με την πληροφορία από ένα αγόρι ότι ο κύριος Γκοντό δεν πρόκειται να έρθει σήμερα, αλλά θα έρθει σίγουρα αύριο. Η δεύτερη πράξη επαναλαμβάνει ακριβώς το ίδιο σχήμα, και το ίδιο αγόρι τούς μεταφέρει το ίδιο μήνυμα.

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. Να παρουσιάσετε τον θεματικό άξονα του έργου *Αντιγόνη* του Σοφοκλή, *Ελευθερία και Αυταρχισμός*. (6 μονάδες)

- Η τραγωδία *Αντιγόνη* διακρίνεται για την πολιτική χροιά της. Η αντίδραση της Αντιγόνης στα διατάγματα του Κρέοντα πέρα από την ηθική διάσταση έχει και μία άλλη όψη. Αποτελεί την αντίσταση του ανίσχυρου εναντίον του ισχυρού. Η φωνή της είναι φωνή διαμαρτυρίας του απλού ανυπεράσπιστου πολίτη έναντι του παντοδύναμου δυνάστη-τυράννου.
- Ο αγώνας της Αντιγόνης είναι ο αγώνας του ελεύθερου ανθρώπου ενάντια στη δουλική υποταγή και το άδικο. Όντας φύση εκλεκτή και γενναία, η Αντιγόνη παραμένει σταθερή στην πίστη και τις αξίες της, δεν λυγίζει μπροστά στον δεσποτισμό του Κρέοντα και προτιμά τον θάνατο από την προδοσία και την υποταγή.
- Από την αρχή έως και το τέλος της σκηνικής παρουσίας της Αντιγόνης, η ηρωίδα παραμένει αταλάντευτα πιστή στις αρχές της και δεν υποτάσσεται.

B.2.2. Να περιγράψετε το βασικό κωμικό κοστούμι του υποκριτή της Παλαιάς Κωμωδίας. (3 μονάδες)

- Το τυπικό κοστούμι της αριστοφανικής κωμωδίας ήταν ένα εφαρμοστό μάλλινο ρούχο στο χρώμα του δέρματος
- Κάλυπτε όλο το σώμα μέχρι τους καρπούς και τους αστραγάλους.
- Μέσα σε αυτό τοποθετούσαν το σωματίον (παραγεμίσματα), για να τονίσουν κωμικά την κοιλιά και τα οπίσθια.
- Το κοστούμι συμπληρωνόταν με έναν χιτώνα που στους αντρικούς ρόλους ήταν κοντός και άφηνε να κρέμεται το ομοίωμα ενός φαλλού.

B.2.3. Αφού διαβάσετε την πιο κάτω υπόθεση της κωμωδίας *Ειρήνη* του Αριστοφάνη, να εντοπίσετε ένα (1) χαρακτηριστικό της ποιητικής τέχνης του Αριστοφάνη και να το παρουσιάσετε.

Ειρήνη

Ο Αθηναίος αμπελουργός Τρυγαίος καβαλά σ' ένα πελώριο σκαθάρι και ανεβαίνει στους ουρανούς, για να ελευθερώσει τη φυλακισμένη από τον πόλεμο Ειρήνη και να την ξαναφέρει στη γη. Με τη βοήθεια του Χορού των γεωργών τα καταφέρνει και η Ειρήνη επιστρέφει συνοδευόμενη από την Οπώρα (καρποφορία) και τη Θεωρία (γιορτή). Το έργο τελειώνει με γαμήλια πομπή και τον υμέναιο (γάμο) Τρυγαίου και Οπώρας.

(6 μονάδες)

1. Τα είδη των χαρακτήρων των αριστοφανικών κωμωδιών

- Απλοί άνθρωποι της καθημερινής ζωής: Τρυγαίος Αμπελουργός, Χορός των γεωργών.
- Θεότητες - Προσωποποιημένες αφηρημένες έννοιες: Ειρήνη, Πόλεμος, Οπώρα, Θεωρία.

2. Ανάμιξη του πραγματικού με το φανταστικό στοιχείο

- Ο Αριστοφάνης αναμειγνύει με αριστοτεχνικό τρόπο το πραγματικό και το φανταστικό στοιχείο.
- Ο Αριστοφάνης συμπλέκει την καθημερινή ζωή με την ουτοπία.
- Ο ποιητής δίνει την εντύπωση πως όλα είναι πιθανά στον κόσμο αυτό.
- Κάποιοι χαρακτήρες μπορεί να καβαλούν σκαθάρια και να πετούν στον ουρανό (Ειρήνη), να φτάνουν στη χώρα των πουλιών (Όρνιθες), να μιλούν με τον θεό Πλούτο (Πλούτος), να ψάχνουν την Ειρήνη (Ειρήνη), να καταλαμβάνουν την Ακρόπολη και το δημόσιο ταμείο (Λυσιστράτη).

B.3.1. Να καταγράψετε δύο (2) βασικές διαφορές ανάμεσα στα έργα του Αστικού Δράματος και του Θεάτρου του Παραλόγου, ως προς τους χαρακτήρες. (4 μονάδες)

Στο Αστικό Δράμα

- Οι χαρακτήρες είναι πρόσωπα της αστικής κοινωνίας του τέλους του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 20^{ου}. / Οι χαρακτήρες είναι ρεαλιστικοί.
- Οι χαρακτήρες είναι δικηγόροι, γιατροί, τραπεζίτες, δημοσιογράφοι, καθηγητές πανεπιστημίου, φοιτητές, έμποροι, επιχειρηματίες, εργάτες, υπηρέτες κ.ά.

Στο Θέατρο του Παραλόγου

- Οι ήρωες δεν διακρίνονται από κάποιο ίχνος ατομικότητας, όπως π.χ. ιδιότητα και χαρακτήρα.
- Μοιάζουν περισσότερο με καρικατούρες ανθρώπων ή μηχανιστικά αυτόματα/ανδρείκελα.
- Από τους χαρακτήρες αυτούς απουσιάζει κάθε ρεαλιστικό στοιχείο που θα εντοπίζαμε σε έναν κλασικό θεατρικό ήρωα.

B.3.2. Να παρουσιάσετε το χαρακτηριστικό στοιχείο των έργων του Ερρίκου Ίψεν *Ο ρόλος του παρελθόντος* και να αναφέρετε ένα (1) παράδειγμα από το έργο *Το Κουκλόσπιτο*. (5 μονάδες)

Παρουσίαση

- Στα έργα του Ίψεν οι ήρωες καλούνται να αντιμετωπίσουν το παρελθόν τους, το οποίο συνήθως κρύβει ένα μυστικό που αναδύεται στην επιφάνεια με τρόπο που ανατρέπει καθοριστικά την πλοκή των έργων του.
- Πολύ συχνά το μυστικό αυτό αφορά την οικογένεια των κεντρικών ηρώων και εισάγεται από ένα δευτερεύον πρόσωπο στο έργο.
- Ο Ίψεν φέρνει τους χαρακτήρες του αντιμέτωπους με καταστάσεις του παρελθόντος, που θα ήθελαν πάση θυσία να αποφύγουν.
- Η αποκάλυψη του παρελθόντος του κάθε ήρωα βοηθά στην ολοκληρωμένη σκιαγράφηση της προσωπικότητας των ηρώων.

Παράδειγμα

- Το παρελθόν της Νόρας αποκαλύπτεται από τον Κρόγκσταντ.

B.3.3. Να αναλύσετε την αλλαγή που προέκυψε στο σκηνικό περιβάλλον του *Αστικού Δράματος, Δημιουργία συστημάτων υποκριτικής*. (6 μονάδες)

- Τα έργα του Αστικού Δράματος, σε αντίθεση με άλλα θεατρικά ρεύματα, εμφανίζουν ρεαλιστικούς χαρακτήρες,
- Οι χαρακτήρες του Αστικού Δράματος βιώνουν αληθοφανείς καταστάσεις.
- Οι χαρακτήρες του Αστικού Δράματος κινούνται μέσα σε έναν χώρο με τρισδιάστατα σκηνικά αντικείμενα.
- Τα νέα δεδομένα δημιουργούν την ανάγκη για μια αληθοφανή αναπαράσταση των χαρακτήρων.
- Αναπτύσσονται συστήματα υποκριτικής, που εκπαιδεύουν τους ηθοποιούς κατάλληλα, αντικαθιστώντας στην υποκριτική το στομφώδες ύφος, τους μανιερισμούς και τα κλισέ στην κίνηση και στον λόγο, με την ανεπιτήδευτη ομιλία και τη φυσική κίνηση.
- Οι ηθοποιοί αποκτούν τη δυνατότητα ρεαλιστικής απόδοσης των ρόλων τους και επιτρέπουν στους θεατές να ταυτιστούν με τους χαρακτήρες που υποδύονται.

Γ.1.1. Να εντοπίσετε στο πιο πάνω απόσπασμα έναν (1) θεματικό άξονα του έργου του Αισχύλου *Προμηθέας Δεσμώτης* και να τον παρουσιάσετε. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μία (1) αναφορά σε στίχους του αποσπάσματος. (6 μονάδες)

1. Ο Προμηθέας σύμβολο της αντίστασης και ευεργέτης της ανθρωπότητας

- Στο πρόσωπο του Προμηθέα βλέπουμε το αιώνιο σύμβολο του πνεύματος που δεν σκύβει το κεφάλι στη δύναμη της εξουσίας, που εκπροσωπείται από τον Δία.
- Πάσχει, αλλά δεν υποκύπτει. Ο Προμηθέας αντιστέκεται, αφηφώντας τις συνέπειες και υπομένει τα μαρτύριά του με αγέρωχη στάση και περηφάνεια.
- Η αυταπακοή του προς τον Δία είναι μια πράξη υπεύθυνη και συνειδητή, για χάρη της ανθρωπότητας.
- Το μοναδικό του έγκλημα είναι ότι ευεργέτησε τους ανθρώπους, που τόσο αγαπούσε, προσφέροντάς τους τη φωτιά (και άλλες τέχνες και επιστήμες), αφού πρώτα την έκλεψε από τους θεούς.
- Η ανθρωπίνη ιδιότητα του θεού να πονάει και να υποφέρει υπέρ των ανθρώπων, τον έχει ανυψώσει σε σύμβολο αντίστασης και ως ευεργέτη της ανθρωπότητας.

Τεκμηρίωση: στίχοι: 251-257, 265-273

2. Πολιτική διάσταση – Κατάχρηση εξουσίας

- Στον Προμηθέα Δεσμώτη παρουσιάζεται ο τρόπος άσκησης της εξουσίας που στερείται απολύτως κάθε ηθικής ιδιότητας και κάθε ίχνους δικαίου. Η φύση αυτής της εξουσίας εκφράζεται από τον Δία, διαμέσου του Κράτους και της Βίας. Στο έργο εντοπίζονται τρία σημεία ως αναφορά στη φύση της άκρατης εξουσίας:
- Ο Προμηθέας καρφώνεται, επί σκηνής, στον βράχο από τα όργανα του Δία, Κράτος και Βία, επειδή έκλεψε τη φωτιά από τους θεούς και την έδωσε στους ανθρώπους.
- Ο Δίας, αφού κατέλαβε την εξουσία, θέλησε να καταστρέψει τους δυστυχείς θνητούς για να δημιουργήσει μια άλλη φυλή.
- Στο πρόσωπο της Ιούς βλέπουμε τη βασανιστική τιμωρία της, την οποία ο Δίας, ως παντοδύναμος θεός, δεν επεμβαίνει για να λύσει. Και στις τρεις περιπτώσεις η εξουσία του Δία συνθλίβει οτιδήποτε δεν θεωρεί άξιο, οτιδήποτε της αντιστέκεται και οτιδήποτε μπαίνει εμπόδιο στον δρόμο της. Δεν διστάζει ακόμα να χρησιμοποιήσει τη δύναμη του Κράτους ως της μόνης οντότητας που δικαιούται να ασκήσει βία.

Τεκμηρίωση: στίχοι 257- 272

3. Ανθρώπινος πολιτισμός

- Με την παράδοση της φωτιάς στους ανθρώπους, ουσιαστικά ο Προμηθέας τούς παραδίδει το μέσο για την ανάπτυξη του πολιτισμού.
- Ο Προμηθέας θεωρεί τη φωτιά προϋπόθεση για κάθε τεχνική επιδεξιότητα κάθε τέχνης.
- Ο Προμηθέας απαριθμεί αναλυτικά τι πρόσφερε ο ίδιος στην ανθρωπότητα: από την αριθμητική, τα γράμματα, την αστρολογία, τη φαρμακευτική, τη μαντική, μέχρι και τη μεταλλοτεχνία και καταλήγει να διατρανώσει (στ.538) ότι «στον Προμηθέα χρωστούν οι άνθρωποι όλες τις τέχνες».

Τεκμηρίωση: στίχοι 255-256

**Γ.1.2. Με αφορμή το πιο πάνω απόσπασμα να εξηγήσετε την επίδραση που είχε η προσθήκη του δεύτερου υποκριτή στην Τραγωδία από τον Αισχύλο.
(3 μονάδες)**

Η προσθήκη του δεύτερου υποκριτή από τον Αισχύλο και ήταν μια πολύ σημαντική εξέλιξη, γιατί:

- οδήγησε στη δημιουργία της πλοκής των τραγωδιών.
- έδωσε τη δυνατότητα να υπάρχει διάλογος ανάμεσα σε δύο πρόσωπα του έργου.

**Γ.1.3. Να κατονομάσετε και να παρουσιάσετε το θεατρικό μηχανήμα με το οποίο καταφθάνει στη σκηνή ο Ωκεανός (περιγραφή, λειτουργία).
(4 μονάδες)**

Ονομασία

Το θεατρικό μηχανήμα με το οποίο καταφθάνει ο Ωκεανός ονομάζεται: Μηχανή

Περιγραφή

- Ανυψωτικό μηχανήμα κατασκευασμένο από ξύλινα δοκάρια
- Διέθετε συστήματα τροχαλιών και γάντζους.

Λειτουργία

- Η μηχανή χρησίμευε για την εντυπωσιακή αιώρηση και εμφάνιση στη σκηνή καθοριστικών, για τη δράση του έργου, προσώπων (π.χ. ήρωες, θεοί, υπερφυσικά όντα κ.ά.).
- Κυρίως χρησιμοποιούνταν για να απευθυνθεί ο υποκριτής, που ενσάρκωνε συνήθως κάποιον θεό στους θνητούς από ένα υψηλότερο επίπεδο.
- Χρήση της μηχανής με στόχο την πρόκληση γέλιου έχουμε και στην αρχαία κωμωδία.
- Ο Ευριπίδης χρησιμοποίησε καινοτόμα τη μηχανή, όποτε προκύπταν αδιέξοδα διλήμματα στο τέλος του έργου. Ο ποιητής εμφάνιζε συνήθως έναν θεό, ο οποίος έδινε λύση στα προβλήματα των θνητών. Γι' αυτό και δημιουργήθηκε η φράση «ο από μηχανής θεός».

Γ.2.1. Με βάση τις γνώσεις σας για τη Σκευή του Αρχαίου Δράματος να περιγράψετε τα κοστούμια των ηρώων: α. Ιοκάστης και β. Αγγελιαφόρου. (12 μονάδες)

α. Καθορισμός κοστούμιού της Ιοκάστης

Η Ιοκάστη ως βασίλισσα θα πρέπει να ήταν ντυμένη με το: Ειδικό ένδυμα – *χειριδωτός χιτώνας*.

Χρήση/ Αιτιολόγηση

- Το ειδικό ένδυμα για τις τραγωδίες βοηθούσε τους υποκριτές στην αμφίεση όταν υποδύονταν γυναικείους ρόλους, γιατί κάλυπτε ολόκληρο το σώμα, και όταν υποδύονταν θεούς, βασιλιάδες κ.λπ., επειδή έδινε μεγαλοπρεπή εμφάνιση.

Περιγραφή

- Το ειδικό ένδυμα είχε μακριά στενά μανίκια, τις *χειρίδες*, που κατέληγαν στους καρπούς των χεριών.
- Το μήκος του ειδικού ενδύματος έφτανε μέχρι τον αστράγαλο και μάλιστα, κάποτε σερνόταν στο χώμα.
- Το ειδικό ένδυμα κάλυπτε ολόκληρο το σώμα.

β. Καθορισμός κοστούμιού του Αγγελιαφόρου

Ο Αγγελιαφόρος ως βοσκός στο επάγγελμα θα πρέπει να φορούσε το τυπικό κοστούμι των ανδρικών ρόλων. Ο βασικότερος τύπος ανδρικού ενδύματος στην κλασική εποχή ήταν ο *χιτώνας*.

Χρήση/ Αιτιολόγηση

Το ύφασμα, το χρώμα και ο τρόπος εφαρμογής του *χιτώνα* καθοριζόταν από την κοινωνική τάξη που εκπροσωπούσε ο κάθε ρόλος.

Περιγραφή

- Ο *χιτώνας* ήταν ένα ορθογώνιο κομμάτι ύφασμα, με τρύπες για τα χέρια, που το έπιαναν στον έναν ώμο με πόρπη (είδος καρφίτσας).
- Πέρα από τον χιτώνα, οι άνδρες φορούσαν το *ιμάτιο*. Το *ιμάτιο* ήταν ένα τετράγωνο ύφασμα, το οποίο έφεραν οι άνδρες κατάσαρκα και ενίοτε πάνω από τον χιτώνα.

Γ.2.2. Να παρουσιάσετε τα στοιχεία του Κατά Ποιόν μέρους της τραγωδίας, Μύθος: περιπέτεια και αναγνώριση. Να εξηγήσετε και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές από το πιο πάνω απόσπασμα.

(6 μονάδες)

α. Περιπέτεια: δηλαδή μεταστροφή της τύχης των ηρώων, (συνήθως από την ευτυχία στη δυστυχία).

Τεκμηρίωση

- Στίχοι 43-51

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Απ' άλλο με πήρες; Δε με βρήκες τυχαία;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Όχι. Άλλος βοσκός σε μένα σε παρέδωσε.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Ποιός ήταν; Ξέρεις να πεις πώς ήταν;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: **Λέγαν πως ήταν δούλος του Λαΐου.** 45

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Αυτού που κυβερνούσε κάποτε τη χώρα τούτη; (...)

ΙΟΚΑΣΤΗ: Στα γόνατά σου πέφτω· μην προχωρήσεις.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Παρακαλός να μην γνωρίσω την αλήθεια;

ΙΟΚΑΣΤΗ: **Μονάχα το καλό σου σκέφτομαι.**

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Τέτοιο καλό με βασανίζει χρόνια. 50

ΙΟΚΑΣΤΗ: **Αλιά σου κακορίζικε! Μακάρι ποτέ να μη μάθεις ποιός είσαι.**

Εδώ εντοπίζεται η μεταστροφή της τύχης κυρίως της **Ιοκάστης** που από τα συμφραζόμενα των στίχων φαίνεται ξεκάθαρα πως κατάλαβε όλη την αλήθεια και προτρέπει έντονα τον Οιδίποδα να μην ρωτάει άλλο.

β. Αναγνώριση: δηλαδή η μετάβαση του ήρωα από την άγνοια στη γνώση, η οποία συχνά γίνεται με τεκμήρια.

Τεκμηρίωση

- Στίχοι 17-25

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Γνωρίζεις τάχα πως τρέμεις άδικα;

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Γιατί; Παιδί τους δε γεννήθηκα;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Ο Πόλυβος κι εσύ δεν είχατε συγγένεια καμία.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Τί είπες; Ο Πόλυβος δε μ' έσπειρε; 20

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Είναι πατέρας σου, όσο κι εγώ.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Ένας τυχαίος κι ο πατέρας μου δεν είναι ίσα κι όμοια.

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Κανένας απ' τους δυο μας δε σε γέννησε.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Τότε γιατί μ' ονόμαζε παιδί του;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Μάθε λοιπόν πως τα δικά μου χέρια δώρο σε πρόσφεραν σ' αυτόν.

- Στίχοι 29-30

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Μ' αγόρασες ή με βρήκες και μ' έδωσες;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Στου Κιθαιρώνα τις πλαγιές σε βρήκα.

- Στίχοι 39-45

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Πες μου για το θεό πατέρα ή μητέρα μου το 'κανε αυτό; 40

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Δεν ξέρω. Καλύτερα θα ξέρει αυτός που σ' έδωσε σε μένα.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Απ' άλλο με πήρες; Δε με βρήκες τυχαία;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Όχι. Άλλος βοσκός σε μένα σε παρέδωσε.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Ποιός ήταν; Ξέρεις να πεις πώς ήταν;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Λέγαν πως ήταν δούλος του Λαΐου.

- Στίχοι 45-51

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Λέγαν πως ήταν δούλος του Λαΐου. 45

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Αυτού που κυβερνούσε κάποτε τη χώρα τούτη; (...)

ΙΟΚΑΣΤΗ: Στα γόνατά σου πέφτω μην προχωρήσεις.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Παρακαλός να μην γνωρίσω την αλήθεια;

ΙΟΚΑΣΤΗ: Μονάχα το καλό σου σκέφτομαι.

ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ: Τέτοιο καλό με βασανίζει χρόνια. 50

ΙΟΚΑΣΤΗ: Αλιά σου κακορίζικε! Μακάρι ποτέ να μη μάθεις ποιός είσαι.

Εδώ εντοπίζεται το στοιχείο της Αναγνώρισης τόσο στον Οιδίποδα όσο και στην Ιοκάστη.

Γ.2.3. Να γράψετε και να εξηγήσετε δύο θεατρικές συμβάσεις του είδους της Αρχαίας Τραγωδίας που εντοπίζονται στο πιο πάνω απόσπασμα. (4 μονάδες)

- Τα κείμενα είναι γραμμένα σε ποιητικό λόγο.
- Χρήση Αγγέλων (αγγελιαφόρων) και Εξαγγέλων (αγγελιαφόρων που φέρνουν ειδήσεις από το παλάτι):

Εξήγηση

- Στα έργα της αρχαίας τραγωδίας οι σκηνές εκτυλίσσονταν πάντοτε σε έναν εξωτερικό, δημόσιο χώρο, μπροστά από το κτήριο της σκηνής που συμβόλιζε συνήθως ένα παλάτι. Για να αναγγείλουν αυτά που είχαν συμβεί στο εσωτερικό του παλατιού είτε εντός και εκτός της πόλεως, οι τραγικοί ποιητές χρησιμοποιούσαν υποκριτές σε ρόλο αγγελιαφόρων.
- Η αυτοκτονία της Ευρυδίκης δεν παρουσιάζεται επί σκηνής, αλλά ανακοινώνεται από τον Εξάγγελο, επειδή στα κείμενα της αρχαίας τραγωδίας απουσιάζουν οι σκηνές βίας ή φόνου επί σκηνής. Αυτές περιγράφονται μόνο μέσω των αγγελικών ρήσεων.

ΤΕΛΟΣ ΛΥΣΕΩΝ